سەبارەت بە
پێویستیی گۆڕانی ساختاری سیاسیی ئێران بۆ وڵاتێکی فیدراتیڤ

پەسندکراوی کونگرە ی نۆهە می کۆمەڵە
پووشپەڕ ــ گەلاوێژی ١٣٨٠

لەبەر ئەوەی ئێران وڵاتێکی یەك چەشنی تاك نەتەوەیی نیە بەڵکوو وڵاتێکی زۆر بەرینە بەژمارەیەکی زۆری دانیشتوانەوە، کە چەندین نەتەوە، زمان، فەرهەنگ و هەلومەرجی ئیقلیمی جۆراوجۆری گرتوەتە خۆی و ناوچە جۆراوجۆرەکانی ئەو وڵاتە لە باری پێش کەوتنی ئابووری و کۆمەڵایەتی یەوە لە ئاستی جیاواز دان و، ئەوە ڕاستی یەکە کە لە بەرین بوون و هەمەچەشن بوونی ئیمپراتۆری یەکانی کۆن و سەدەکانی ناوەڕاستی ئەم وڵاتەوە سەرچاوەی گرتوە،

لەبەر ئەوەی دەوڵەتی هاوچەرخی ئێران، کە لە سەردەمی ڕەزاشا و دامەزرانی دەسەڵاتی بنەماڵەی پەهلەوی یەوە لە ئێران هاتوەتە ئاراوە، لەسەر بنەمای کۆکردنەوەی دەسەڵات لە ناوەند و لەسەر بناغەی حاشالێکردن و پێشێل کردنی ئەم هەمەچەشنی یە و، بە شێوەی دیاریکراو لە سەر بنەمای ستەمی نەتەوایەتی دامەزراوە و لە هەشتاساڵی ڕابوردوو دا، چ لە سەردەمی پاشایەتی دا و چ لە سەردەمی دەسەڵاتی هێزی دینی دا، لە کردەوە دا قەڵای زۆرداری و کۆنەپەرستی بووە بەرانبەر بە هەموو بزووتنەوەیەکی ئازادیخوازانە،

لەبەر ئەوەی بەرژەوەندەکانی دیموکراسی و دابین کردنی بەشداری ی جەماوەری خەڵك لە بەڕێوەبردنی وڵات دا و دیموکراتیزە کردنی ساختاری سیاسی ی ئێران، ئەوە دەخوازێ کە ئەو ساختارەی بەڕێوە بردنی وڵات کە تێیدا هەموو دەسەڵات لە ناوەند کۆ کراوەتەوە بگۆڕدرێ و ناوچە و مەڵبەندە جۆراوجۆرەکانی وڵات دەسەڵاتیان پێ بدرێ،

لەبەر ئەوەی گەلانی جۆراوجۆری دانیشتووی ئێران دەیان ساڵە لە ژێر چەپۆکی ستەم و هەڵاواردنی نەتەوەیی دان و مافەکانیان پێشێل دەکرێ، بەڕەسمی ناسینی مافی ئەو گەلانە و دانانی ڕێگاوشوێنێك کە ئەم مافانە بە شێوەی یاسایی زەمانەت بکرێن و ئەم هەڵاواردن و نابەرابەری یانە کۆتایی یان پێ بهێندرێ، دەبێتە هۆی ئەوە کە هەموو خەڵکی ئێران خۆیان بە پارێزراو بزانن و لە ناویاندا هەستی هاوچارەنووسی بەرز

دەکاتەوە و هەر بەم بۆنەیەوە دەبێتە هۆی بەهێزبوونی پەیوەندی برایانە و بەهرەمەندی لە مافی یەکسان و لاوازبوونی زەمینەی کینە و دژمنایەتی ی نەتەوەیی و قەومی،

لەبەر ئەوەی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران لە دەیان ساڵ لەوە پێشەوە داواکاری نەمانی ستەمی نەتەوەیی و بەهرەمەندی لە مافە نەتەوەیی یەکانی خۆی بووە و بەتایبەت لە کاتی هاتنە سەر کاری کۆماری ئیسلامی ی ئێرانەوە، دەورەیەکی نوێی خەباتی ئازادیخوازانەی دیموکراتیك و نەتەوەیی ی دەست پێکردوە کە تا ئێستا درێژەی هەیە و زیاتر لە بیست ساڵە لە ژێر سەرکوت، زیندان و شکەنجە، دوورخستنەوە و کوچ پێکردن، لەشکرکیشی و داگیرکردنی چەکدارانە، بێ مافی و هەلاواردن لە بواری خوێندن، ئابووری، ئیداری و کارپێ سپاردن و، لە بواری ڕۆشنبیری و فەرهەنگی دایە و، هەر بۆیە پێویستە لە وڵاتی ئێران دا جێگاوشوێن و زەمانەتێکی یاسایی و سیاسی و ئیداری ی دیاریکراوی لە بابەت بەڕێوەبردنی ناوچە کوردنشینەکان پێ بدری کە لە بەرانبەر ئەم ستەمگەری و هەلاواردنانە دا بیپارێزێ و داخوازە بنەڕەتی یەکەی وەدی بێنێ کە بریتی یە لە دابین بوونی دەسەڵاتدارەتی ی خەڵکی کوردستان،

لەبەر ئەوەی حکوومەتی سۆسیالیستی ی داهاتووی ئێرانیش تەنیا دەتوانی بە یەکسانی ی مافی نەتەوەکان و پێکەوەژیانی برایانە و دڵخوازانەیان پشت ئەستوور بێ و ئێرانێکی فیدراتیڤ زەمانەتێکی وەدیهاتنی ئەو هەلومەرجەیە،

لەبەر هەموو ئەمانە، ئێمە بەڕێوەبردنی ئێران بە شێوەی فیدراسیۆنێکی دێموکراتیك لە پێناو نەهێشتنی هەلاواردنی نەتەوەیی و دابین کردنی یەکسانی ی مافی گەلان و دەستەبەرکردنی پێکەوەژیان و هاوپشتی ی گەلانی دانیشتووی ئێران و هەروەها دەستەبەرکردنی دێموکراسی و بەشداری ی جەماوەری خەڵك لە بەڕێوەبردنی کاروباری خۆیان دا، بە شێوەیەکی گونجاو بۆ ساختاری سیاسی ی ئێران دەزانین و هەوڵدان بۆ وەدیهاتنی دەخەینە بەرنامەی خۆمانەوە.